

Motion

1976/77:818

av herr Lindahl i Lidingö m. fl.
om rätten till s. k. ägoväg över järnväg

I samband med markreservationer för järnvägsbyggen medgavs på sin tid ett stort antal s. k. ägovägar över järnvägen därför att det ansågs ofrånkomligt att möjliggöra fortsatt jordbruk och skogsbruk inom ägor som kom att delas genom framdragningen av järnvägen.

Med den tidens produktionsförhållanden och hästransporter förelag det i allmänhet goda skäl att tillåta ett relativt stor antal sådana ägovägar inte endast med hänsyn till att transporterna svårigen kunde ske på annat sätt, utan också med hänsyn till att den trafiksäkerhetsmässiga risken att den som kör en häst inte ser eller hör annalkande tag inte är särskilt stor.

Den trafik som i dag förekommer vid sådan plankorsningar är i allmänhet av helt annan karaktär. Den som kör en traktor eller lastbil har på grund av motorbuller och förarhytt ofta svårt att i tid se eller höra annalkande tag. Detsamma gäller bussar och vanliga personbilar.

Däruöver är det i allmänhet uppenbart att transportbehoven mellan olika ägoområden inte har samma karaktär och omfattning som tidigare och att det i dag finns helt andra möjligheter att klara transportbehoven trafiksäkerhetsmässigt säkrare än vad som är möjligt på en ägoväg över järnväg.

Utvecklingen innebär att det finns goda skäl att överväga en förändring av den traditionella ägovägsrätten till en behovsmotiverad rätt till ägoväg grundad på aktuella produktions- och trafiksäkerhetskrav. Även i de fall då det alltså finns väsentliga transportbehov mellan ägoområden på olika sidor av en järnvägsline torde det med dagens motorfordon finnas goda möjligheter att med en relativt obetydlig ändring av färdväg åstadkomma den trafikseparering som är trafiksäkerhetsmässigt önskvärd. Trafiken bör, där så är möjligt, ske över planskilda korsningar eller på de allmänna vägar som har särskilda säkerhetsanläggningar vid järnvägsövergångarna. Där så inte är möjligt bör det ända eftersträvas att minska trafiksäkerhetsriskerna genom att sammanföra erforderlig trafik till ett färre antal ägovägs-korsningar med goda sikt- och lutningsförhållande.

För att så snabbt som möjligt öka trafiksäkerheten genom sådana åtgärder bör i stället för nuvarande expropriationsförfarande en särskild nämnd på framställning av järnväg, kommun eller trafiksäkerhetsmyndighet kunna besluta om att tidigare medgivande om ägoväg över järnväg upphör att gälla, om inte markägaren visar att det föreligger tillräckliga skäl att ha plankorsningen kvar med hänsyn till den verksamhet som bedrivs på fastigheten. För de anslutningar till allmän väg som i vissa fall kan komma att erfordras för att minska antalet ägovägar över järnväg bör statsbidrag

kunna utbetalas på liknande sätt som till säkerhetsanläggning vid plan-
korsning. Detsamma bör kunna gälla om den ersättning i övrigt som med
hansyn till andra särskilda omständigheter från fall till fall kan vara moti-
verad.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen anholder

1. om förslag till de författningsändringar och den organisation
som erfordras för en behovsmotiverad agovägsrätt av det slag
som angivits i motionen.
2. att den utredning som behövs anförtras en särskild sakkunnig

Stockholm den 24 januari 1977

ESSEN LINDHAHL (s)

i Lidingö

KURT HUGOSSON (s)

NILS HJORTH (s)

SVEN-GÖSTA SIGNELL (s)